

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиенің сапасын арттыру жолдары

ЖАРИЯЛАНДЫ
20.01.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/175129/>**Рахимбаева Куралай Кужахановна**

Ақсуат ауданының білім бөлімінің әдіскері

Аннотация

Мақала мектепке дейінгі білім беру саласында сапаны арттырудың негізгі бағыттарын және оған әсер ететін факторларды қарастырады. Балалардың жан-жақты дамуына, шығармашылық қабілеттерін арттыруға бағытталған әдістер, педагог мамандардың кәсіби біліктілігін жоғарылату және материалдық-техникалық базаны жақсарту мәселелері талқыланады. Сонымен қатар, мектепке дейінгі тәрбие сапасын жақсарту үшін ата-аналармен серіктестіктің маңызы ерекше көрсетіледі. Мақалада ұсынылған әдістер мен тәсілдер мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тиімділігін арттыруға ықпал етеді деп күтілуде.

Кілт сөздер: мектепке дейінгі білім, тәрбие сапасы, инновациялық технологиялар, кәсіби біліктілік, ата-аналармен серіктестік.

Кіріспе

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінің дамуы қазіргі уақытта қоғамның барлық салаларында үлкен өзгерістерге ұшырауда. Бұл сала баланың тұлғалық дамуының негізін қалаушы кезең ретінде ерекше маңызды рөл атқарады. Ерте жастағы балаларға сапалы білім беру, олардың денсаулығы мен әлеуметтік дағдыларын дамыту қоғамның болашағына әсер ететін басты факторларға айналуда. Осы орайда, мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде оқыту мен тәрбиенің сапасын арттыру мәселесі бүгінгі күні өзекті болып табылады. Бұл мәселе тек оқу бағдарламаларының жаңартылуын ғана емес, сонымен бірге тәрбиешілердің кәсіби шеберлігін арттыруды, материалдық-техникалық базаны жаңартуды, сондай-ақ ата-аналармен тиімді серіктестікті дамытуды талап етеді.

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиенің сапасын арттырудың негізгі бағыттары

Оқыту әдістерін жаңғырту

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиенің сапасын арттырудағы ең маңызды қадамдардың бірі – оқыту әдістерін жаңарту болып табылады. Баланың танымдық қабілеттері мен шығармашылық әлеуетін арттыру мақсатында қазіргі заманғы оқыту әдістемелері, жаңа технологиялар мен инновациялық тәсілдер енгізілуі қажет. Балаларды дамытуда ойын арқылы оқыту тәсілі ерекше маңызға ие, өйткені ойын барысында балалар өздерінің есте сақтау, талдау және шешім қабылдау қабілеттерін дамытады. Сондай-ақ, балалардың қызығушылығын арттырып, оқу процесін қызықты ету үшін интерактивті оқыту әдістері қолданылуы керек. Бұл әдіс балалардың оқу материалын игеруге деген ынтасын арттырып, олардың жан-жақты дамуына мүмкіндік береді.

Бұған қоса, STEAM білім беру жүйесін енгізу (ғылым, технология, инженерия, өнер және математика) балалардың шығармашылық ойлауын дамытуға ықпал етеді. Бұл жүйе балалардың ғылыми тәсілдермен ойлау қабілетін арттырып, күрделі мәселелерді шешуде жаңа шешімдер табуға дағдыландырады. Осы әдістерді қолданудың басты мақсаты – баланың өзіндік ойлау қабілетін дамыту, оның жеке тұлғалық қасиеттерін қалыптастыру. Мектепке дейінгі ұйымдарда мұндай инновациялық әдістердің қолданылуы баланың дамуына әсер етіп, оны болашаққа дайындайды.

Педагогтардың кәсіби біліктілігін арттыру

Педагогтың кәсіби деңгейі мен білім беру әдістемелері балалардың сапалы білім алуына тікелей ықпал етеді. Мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбиешілердің жоғары кәсіби деңгейі балалардың психологиялық және эмоционалдық қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру мен тәрбие үдерісін тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Сондықтан тәрбиешілердің үнемі білімін арттыру қажет.

Оның ішінде, педагогикалық білім беру жүйесіне өзгерістер енгізу, білім беру әдістерін жаңғырту және заманауи педагогикалық технологиялармен таныстыру, педагогтарды семинарлар мен тренингтерге қатыстыру маңызды. Әсіресе, инклюзивті білім беру, балалардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес жұмыс жүргізу, түрлі мәдениетпен таныстыру және әлеуметтік дағдыларды дамыту саласында кәсіби біліктілікті жетілдіру аса маңызды. Педагогтар өз кәсіби құзыреттілігін арттыру арқылы баланың қажеттіліктерін дұрыс түсініп, оған тиімді көмек көрсету мүмкіндігіне ие болады. Мұндай жұмыстардың нәтижесінде білім беру процесінің сапасы артып, мектепке дейінгі ұйымдардың тиімділігі жоғарылайды.

Материалдық-техникалық базаны жақсарту

Балалардың білім алуы үшін қажетті жағдайлар жасау маңызды мәселелердің бірі болып табылады. Мектепке дейінгі білім беру мекемелерінің материалдық-техникалық

базасын жаңарту олардың сапалы білім беруін қамтамасыз етеді. Заманауи құрал-жабдықтар мен оқу материалдары балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытып, оларды оқыту процесін қызықты әрі тиімді етеді. Бұл үшін мектепке дейінгі ұйымдарда заманауи компьютерлер, мультимедиялық құралдар, интерактивті тақталар, көрнекі құралдар мен кітаптар болуы қажет.

Сонымен қатар, балалардың физикалық және психологиялық жайлылығын қамтамасыз ету үшін оқу ортасының қауіпсіздігі мен гигиеналық талаптарға сай болуына ерекше назар аудару қажет. Балабақшадағы бөлмелердің жарықтандырылуы, ауаның тазалығы, ойын алаңдарының қауіпсіздігі, балалардың демалуына арналған орындар – барлық осы факторлар баланың денсаулығына және психологиялық жайлылығына әсер етеді. Материалдық базаны жаңарту арқылы мектепке дейінгі ұйымдар өздерінің оқу қызметін сапалы әрі тиімді жүргізе алады.

Ата-аналармен тиімді серіктестік орнату

Ата-аналармен бірлескен жұмыс

Ата-аналармен белсенді серіктестік орнату мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиенің сапасын арттыруда маңызды рөл атқарады. Ата-аналар баланың тәрбие процесінде басты тұлға болғандықтан, олардың балабақшадағы оқыту мен тәрбие әдістерін түсінуі өте маңызды. Осы мақсатта мектепке дейінгі мекемелер ата-аналарға арналған арнайы семинарлар, тренингтер және ақпараттық сессиялар ұйымдастыруы қажет. Бұл іс-шаралар арқылы ата-аналар өз балаларының даму ерекшеліктерін түсініп, олармен үйлесімді жұмыс істеуге мүмкіндік алады.

Ата-аналармен үнемі байланыста болу, олардың баланың оқу процесіне белсене қатысуы, баланың үйдегі тәрбие жүйесіне ықпал ету – маңызды шаралар. Балалардың үйдегі тәрбиесі мен мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбиесі үйлесімді болуы қажет. Сондықтан ата-аналарды тәрбие процесіне тарту арқылы баланың жалпы дамуына ықпал етуге болады.

Қарым-қатынасты нығайту жолдары

Цифрлық технологиялар мен жаңа коммуникациялық құралдар ата-аналармен тиімді байланыс орнатуға көмектеседі. Электрондық күнделіктер, мессенджерлер мен әлеуметтік желілер арқылы тәрбиешілер ата-аналарға балаларының даму процесі туралы тұрақты ақпарат беріп отырады. Бұл, өз кезегінде, ата-аналар мен тәрбиешілер арасындағы қарым-қатынасты нығайтады және балалардың тәрбиесіне қатысты мәселелерді уақытында шешуге мүмкіндік береді.

Қорытынды

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиенің сапасын арттыру кешенді көзқарасты талап

етеді. Бұл мақсатқа жету үшін қазіргі педагогикалық әдістерді қолдану, тәрбиешілердің кәсіби біліктілігін арттыру, заманауи техникалық құралдармен жабдықтау және ата-аналармен серіктестікті нығайту қажет. Мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру – тек мемлекет пен білім беру ұйымдарының ғана емес, сонымен қатар қоғамның, ата-аналардың да ортақ міндеті. Бұл бағытта жүргізілген шаралар балалардың болашағына оң ықпал етеді және оларды толыққанды азамат етіп тәрбиелеуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік стандарты». Нұр-Сұлтан, 2023.
2. Васильева, М.А. «Дошкольное воспитание: инновационные технологии». Москва: Просвещение, 2020.
3. Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы білім қорының есептері, 2023.
4. Алимжанова, Қ. «Қазіргі заманғы мектепке дейінгі тәрбие әдістемелері». Алматы, 2022.
5. Smidt, S. «The Early Years Curriculum: Theory and Practice». Routledge, 2021.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.